

POLONIA
ILLUSTRATA

*Łacińska twórczość
panegiryczna
Szymona Starowolskiego*

Michał Czerenkiewicz

POLONIA
ILLUSTRATA

*Łacińska twórczość
panegiryczna
Szymona Starowolskiego*

Wydawnictwo Naukowe
SCHOLAR
Warszawa 2019

Recenzje:

prof. dr hab. Albert Gorzkowski
prof. dr hab. Mikołaj Szymański

Redaktor prowadzący:

Michał Zgutka

Redakcja i korekta:

Elwira Wyszyńska

Projekt okładki:

Maryna Wiśniewska

Na okładce wykorzystano reprodukcję sztychowanej karty tytułowej dzieła:

S. Starowolski, *Polonia nunc denuo recognita et aucta...*,

Wolferbyti: sumptibus Conradi Bunonis, 1656

Copyright © by Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o., Warszawa 2019

Copyright © by Michał Czerenkiewicz

Publikacja dofinansowana przez

**Wydział Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Fundację Studentów
i Absolwentów Uniwersytetu Jagiellońskiego „Bratniak”**

ISBN 978-83-65390-49-3

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.
ul. Wiślana 8 (róg Browarnej), 00-317 Warszawa
tel./fax 22 692 41 18; 22 826 59 21; 22 828 93 91
dział handlowy: jak wyżej w. 108
e-mail: info@scholar.com.pl
www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze

Skład i łamanie:

Beata Stelągowska

Druk i oprawa: MCP, Marki

Spis rzeczy

Tytułem wprowadzenia	7
1. Starowolski w kontekście literatury (około)panegirycznej	13
1.1. Szymon Starowolski i jego twórczość w oczach współczesnych i potomnych	13
1.1.1. Życie Szymona Starowolskiego	13
1.1.2. Starowolski i jego dzieła w pracach innych autorów	20
1.2. Panegiryk, panegiryzm i panegiryczność	38
1.2.1. Kontekst społeczny i funkcja panegiryczna wypowiedzi	38
1.2.2. Panegiryczność	46
1.2.3. (Nie)słuszna deprecjacja utworów panegirycznych	52
1.2.4. Wybrane prace traktujące o twórczości panegirycznej	76
1.2.5. Utwory Starowolskiego	78
1.2.6. Okolicznościowa warstwa słowna tekstów właściwych dzieła jako nośnik panegiryzmu	79
2. Biografistyka pochwalna Starowolskiego	84
2.1. Pochwalne biogramy pisarzy, mówców, wojowników	84
2.2. Kwestia planowanego wydania <i>Polonia illustrata</i>	113
2.3. Mowy pogrzebowe i wspomnienia o zmarłych protektorach	123
2.4. Władca idealny w świetle wybranych utworów	131
2.5. Epitafium jako rodzaj esencjonalnej pochwały	149
2.6. Pochwały świętych	172
2.7. Pochwały dostojników kościelnych	195
3. Pochwała instytucji jako aprecjacja Sarmacji Europejskiej	226
4. Panegiryzm w utworach nienależących do <i>genus demonstrativum</i> ...	245

5. Uwagi o stylu badanych utworów łacińskich Starowolskiego – podsumowanie	261
Bibliografia	271
Bibliografia podmiotowa	271
Bibliografia przedmiotowa	286
Appendix	323
Indeks osób	338
Summary	355